

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БАХМУТСЬКИЙ КОЛЕДЖ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ**

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

підготовки молодшого спеціаліста

з дисципліни

«Основи правознавства»

(Код за ОПП ГСЕ 1.09)

Галузь знань **27 Транспорт**

Спеціальність **273 Залізничний транспорт**

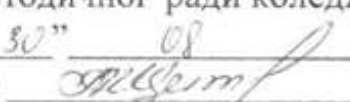
2018

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: викладач закладу вищої освіти Неізнаний О.О.

Складена на підставі освітньо-професійної програми Бахмутського коледжу транспортної інфраструктури, затвердженої 11.05.2018 р.

Розглянуто на засіданні циклової комісії
« Гуманітарної та соціально-економічної підготовки»
та рекомендовано до використання в освітньому процесі

Протокол № 1 від “ 30 ” 08 2018 року
Голова циклової комісії С.М.Статівкіна

Схвалено на засіданні методичної ради коледжу
Протокол № 1 від “ 30 ” 08 2018 року
Голова методичної ради О.М. Щитинський

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Основи правознавства” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки молодшого спеціаліста напряму (спеціальності) “273 Залізничний транспорт”.

Предметом вивчення «Основ правознавства» виступають загальні закономірності виникнення, розвитку та функціонування держави і права, а також система основних понять юриспруденції. Але коло питань, що відносяться до предмета правознавства, не обмежується тільки загальними закономірностями, а охоплює також такі важливі питання, як структура, форми та механізми діяльності держави і права, співвідношення правових систем, сучасні політико-правові доктрини тощо.

Міждисциплінарні зв'язки: «Господарське право України», «Кримінальне право України», «Цивільне право України», «Трудове право України», «Фінансове право України».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ
2. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ПРАВА
3. ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА УКРАЇНИ
4. ОСНОВИ ПРИВАТНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Основи правознавства” є здійснення комплексу виховних, навчальних та інформаційних заходів, спрямованих на створення належних умов для того, щоб студенти здобували необхідних обсяг правових знань, набували навичок у їх застосуванні, потрібних для реалізації своїх прав і свобод, а також виконання покладених на них обов'язків.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Основи правознавства” є:

- розкрити студентам поняття «держава», «право»; ознайомити їх з особливостями історичного розвитку держави та права, правової думки.
- ознайомити студентів з основними положеннями основних галузей права, таких як цивільне право, підприємницьке право, сімейне право, трудове право, адміністративне та кримінальне право.
- навчити студентів користуватися юридичною літературою та нормативною базою;
- навчити використовувати здобуті знання для реалізації та захисту своїх прав та свобод.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- основні категорії, поняття та їх визначення з курсу „Конституційне право України”, зміст предмету «Конституційного права України» як галузі права та його структуру, особливості його норм та інститутів;
- основи теорії конституції та конституціоналізму, зміст та систему правового положення особи і громадянина в Україні, основи парламентаризму, зміст конституційно-правової системи організації та функціонування в Україні органів

державної влади та місцевого самоврядування, основи територіальної організації України.

вміти :

- правильно оцінювати сутність та зміст конкретних конституційно-правових явищ (ситуацій), орієнтуватися в чинному конституційному законодавстві, в т.ч. на рівні актів Конституційного Суду України та відповідних підзаконних нормативно-правових документів, застосовувати необхідні конституційно-правові акти;

- формувати власну точку зору з конституційно-правових проблем, здійснювати наукові дослідження.

Структура та орієнтовний розподіл навчального часу

Із урахуванням змісту сучасної системи знань про державно-правові явища та особливостей організації навчального процесу курс «Основи Правознавство» складається з чотирьох частин:

Частина 1. Основи теорії держави.

Частина 2. Основи теорії права.

Частина 3. Основи публічного права України.

Частина 4. Основи приватного права України.

У першій та другій частинах курсу розкривається загальнотеоретична характеристика держави і права як соціальних явищ, а третя й четверта частини присвячені характеристиці української держави та її правової системи.

Назва теми	Кількість Годин
Вступ до предмета «Основи Правознавство»	0,5

Частина перша: ОСНОВИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ

Тема 1. Поняття та ознаки держави. Функції держави її поняття та види.	1,5
Тема 2. Поняття та види влади. Особливості державної влади.	2
Тема 3. Поняття та загальна характеристика державного ладу.	2
Тема 4. Теорія держави та права.	2
Всього	8

Частина друга: ОСНОВИ ТЕОРІЇ ПРАВА

Тема 1. Загальна характеристика права.	2
Тема 2. Функції та джерела права.	2
Тема 3. Системи права. Види та їх походження.	2
Тема 4. Правовідносини. Поняття та їх види.	2
Тема 5. Правопорушення та їх види.	2
Тема 6. Основи теорії права та правовідносини.	2
Всього	12

Частина третя: ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Тема 1. Загальна характеристика публічного права.	2
Тема 2. Кримінальне право. Поняття злочину. Кримінальна відповідальність.	2

Тема 3. Адміністративне право.	1
Тема 4. Фінансове право.	1
Всього	6

Частина четверта. ОСНОВИ ПРИВАТНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Тема 1. Загальна характеристика приватного права.	1
Тема 2. Цивільне право	2
Тема 3. Сімейне право	1
Тема 4. Трудове право	2
Всього	6
Загальна кількість годин	32

За навчальним планом загальна кількість годин курсу – 32, із розрахунку 2 години на тиждень.

Зміст курсу є доступним для студентів 2 курсу й розрахований на засвоєння його кожним учнем. Основним завданням викладача при викладанні курсу є формування системного уявлення учнів про правові знання, надання їм практичної спрямованості та формування вміння учнів використовувати їх у житті.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Основи теорії держави.

Тема 1. Поняття та ознаки держави. Функції держави її поняття та види.

Основні теорії походження держави. Поняття та ознаки держави. Поняття та види функцій держави.

Тема 2. Поняття та види влади. Особливості державної влади.

Поняття та види влади. Особливості державної влади, Класифікація держав за їх формою: форма правління, форма політичного режиму. Судова влада. Виконавча влада. Законодавча влада.

Тема 3. Поняття та загальна характеристика державного ладу.

Історичні типи держав: поняття, типологізація (формальний, цивілізаційний, індустріальний).

Тема 4. Теорія держави та права.

Поняття та характеристика демократії. Поняття та ознаки правової держави та громадянського суспільства.

Змістовий модуль II. Основи теорії права.

Тема 1. Загальна характеристика права.

Загальна характеристика права. Соціальні норми. Поняття права. Норми права. Право і мораль.

Тема 2. Функції та джерела права.

Функції права, джерела права, їх категорії, поняття та види. Правові акти. Принцип верховенства права. Систематизація правових актів.

Тема 3. Системи права. Види та їх походження.

Структура правової системи. Галузі права, правові інститути. Система права і система законодавства. Види правових систем, їх класифікація. Міжнародне право.

Тема 4. Правовідносини. Поняття та їх види.

Склад правовідносин. Суб'єкти права та правовідносин. Особливості правосуб'єктності фізичних та юридичних осіб. Зміст правовідносин. Підстави виникнення, припинення та зміни правовідносин.

Тема 5. Правопорушення та їх види.

Поняття суспільного порядку та дисципліни. Склад правопорушення. Види правопорушень. Поняття та види відповідальності.

Тема 6. Основи теорії права та правовідносини.

Правопорядок як складова суспільного порядку. Поняття та гарантії законності. Поняття правосвідомості. Теорії походження права.

Змістовий модуль III. Основи публічного права України

Тема 1. Загальна характеристика публічного права.

Конституційне право: загальна характеристика. Громадянство України. Поняття і загальна характеристика прав, свобод і обов'язків людини і громадянина. Міжнародні стандарти у сфері прав людини. Механізм захисту прав і свобод.

Тема 2. Кримінальне право. Поняття злочину. Кримінальна відповідальність.

Загальна характеристика кримінального права. Поняття злочину. Склад злочину. Види злочинів. Стадії скоєння злочину.

Тема 3. Адміністративне право.

Загальна характеристика адміністративного права. Суб'єкти адміністративного права. Державна служба. Адміністративний проступок. Підстави адміністративної відповідальності.

Тема 4. Фінансове право.

Загальна характеристика фінансового права. Бюджетна система України. Система оподаткування, функції податків. Види податків і зборів.

Змістовий модуль IV. Основи приватного права України

Тема 1. Загальна характеристика приватного права.

Історія поділу права на публічне і приватне. Критерії поділу на приватне та публічне право. Ознаки приватного права.

Тема 2. Цивільне право

Загальна характеристика цивільного права. Право власності. Цивільні правовідносини. Форми права власності. Судовий захист цивільних прав. Договір.

Тема 3. Сімейне право

Умови та порядок укладання шлюбу. Особисті майнові та немайнові права та обов'язки подружжя, батьків і дітей.

Тема 4. Трудове право

Трудовий договір. Особливості прийому на роботу неповнолітніх. Припинення трудового договору. Час роботи та відпочинку. Відповідальність за порушення трудового розпорядку. Поняття трудової дисципліни. Дисциплінарні стягнення.

Питання до заліку.

Білет № 1

1. Теорії походження держави і права.
2. Поняття адміністративного права.
3. Право на працю. Предмет трудового права.

Білет № 2

1. Історичні типи держав.
2. Адміністративні правовідносини.
3. Загальний порядок укладення трудового договору.

Білет № 3

1. Поняття та ознаки держави.
2. Джерела адміністративного права.
3. Поняття та види відпусток.

Білет № 4

1. Форма державного (територіального) устрою.
2. Права та обов'язки державних службовців.
3. Джерела сімейного права. Сімейний Кодекс України.

Білет № 5

1. Громадянство: поняття, підстави набуття і припинення.
2. Поняття державної служби.
3. Поняття шлюбу. Умови укладання шлюбу.

Білет № 6

1. Поняття права. Ознаки права.
2. Адміністративне стягнення: поняття й види.

3. Особисті немайнові права та обов'язки батьків та дітей.

Білет № 7

1. Норма права та її структура.

2. Поняття адміністративної відповідальності та її особливості.

3. Загальна характеристика житлових правовідносин. Житловий кодекс.

Білет № 8

1. Види правових норм.

2. Адміністративне стягнення: поняття й види.

3. Житлові права та обов'язки громадян.

Білет № 9

1. Публічне право.

2. Підстави адміністративної відповідальності.

3. Суб'єкти житлових відносин.

Білет № 10

1. Приватне право.

2. Види адміністративних правопорушень.

3. Предмет господарського права. Господарський кодекс України.

Білет № 11

1. Функції права та їх види.

2. Прокуратура: система та повноваження.

3. Фізична особа як суб'єкт господарювання.

Білет № 12

1. Судова влада: поняття, завдання.

2. Національна поліція: система та повноваження.

3. Підприємство та його види.

Білет № 13

1. Поняття законодавства. Система законодавства.

2. Адвокатура України.

3. Спадкове право України.

Білет № 14

1. Структура законодавства та її види.

2. Нотаріат. Права та обов'язки нотаріуса.

3. Договір та його ознаки.

Білет № 15

1. Підзаконні нормативно-правові акти та їх види.

2. Органи юстиції: завдання та повноваження.

3. Строк позовної давності. Загальний строк. Спеціальні строки.

Білет № 16

1. Поняття та ознаки правовідносин.

2. Система судів загальної юрисдикції.

3. Види захисту цивільних прав.

Білет № 17

1. Види правовідносин.

2. Правосуддя. Принципи судоустрою в Україні.

3. Захист честі, гідності та ділової репутації особи.

Білет № 18

1. Зміст правовідносин.

2. Конституційний суд України.

3. Поняття права власності. Зміст права власності.

Білет № 19

1. Юридичні факти та їх види.

2. Верховний Суд України.

3. Способи набуття права власності.

Білет № 20

1. Поняття поведінки. Суспільно корисна і суспільно шкідлива поведінка.

2. Апеляційні суди.

3. Поняття і підстави кримінальної відповідальності.

Білет № 21

1. Правова поведінка, її види.

2. Юридичні особи та їх види.

3. Поняття кримінального покарання. Мета покарання.

Білет № 22

1. Поняття, ознаки правопорушення.

2. Поняття, принципи, система місцевого самоврядування.

3. Предмет фінансового права. Фінансові правовідносини.

Білет № 23

1. Види нормативних актів.

2. Органи місцевого самоврядування.

3. Склад злочину. Види злочинів в залежності від ступеня тяжкості.

Білет № 24

1. Форми права.

2. Правовий статус депутатів місцевих рад.

3. Поняття кримінального права. Принципи кримінального права.

Білет № 25

1. Джерела права.

2. Сільський, селищний, міський голова.

3. Дія Кримінального Кодексу України щодо осіб, у просторових та часових межах.

Білет № 26

1. Види правових норм.

2. Президент України: правовий статус і повноваження.

3. Поняття та принципи системи оподаткування.

Білет № 27

1. Виконавча влада: поняття, завдання.

2. Конституційні обов'язки громадян України.

3. Принципи охорони навколишнього природного середовища.

Білет № 28

1. Законодавча влада: поняття, завдання.

2. Поняття конституційних прав і свобод людини і громадянина.
3. Підстави виникнення представництва.

Білет № 29

1. Класифікація органів держави.
2. Гарантії конституційних прав і свобод.
3. Об'єкти цивільних правовідносин: поняття та види.

Білет № 30

1. Державна влада та її ознаки.
2. Соціальні права і свободи.
3. Поняття фізичної особи відповідно до Цивільного Кодексу України.

3. Рекомендована література

Базова

1. Правознавство: Підручник / під ред. С.Б.Гавриша, В.Л.Суткового, Т.М.Філіпенко - Київ "Генеза", 2010.
2. Конституція України, 1996 р.
3. Правознавство: Підручник / під ред. В.В.Копейчикова – К.: Юрінком Інтер, 2002.
4. Загальна декларація прав людини, 1948.
5. І.І.Котюк Основи публічного права України. –К.:Логос, 1998.
6. Конституційне право України: Підручник/ за ред. В.Ф.Погорілка.-К.:Наукова думка, 2000.

Допоміжна

1. Конституція України від 28.06.1996 року (зі змінами)
2. Господарський кодекс України від 2003 року (набрав чинності в 2004 році)
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення
4. Кодекс Законів про працю з постатейним коментуванням. – К.: Юрінком Інтер, 2003 року
5. Кримінальний кодекс України від 2001 року.
6. Сімейний кодекс України. – К.: Істина, 2002 року
7. Цивільний кодекс України від 2003 року (набрав чинності в 2004 році)
8. ЗУ «Про громадянство України» від 2000 року.
9. ЗУ «Про Конституційний Суд України» від 1996 року
10. ЗУ «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» від 1998 року
11. ЗУ «Про судоустрій України та правовий статус суддів» від 2010 року
12. ЗУ «Про вибори народних депутатів України» від 2001 року
13. Коментар до Конституції України. – К.: Інститут законодавства Верховної Ради України, 1996 року

Інформаційні ресурси

1. http://pidruchniki.ws/00000000/pravo/pravoznavstvo_-_oliynik_ayu
«Правознавство» (підручник за редакцією А.Ю. Олійник).

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання: Об'єктом оцінювання в цьому курсі є правова компетентність учня у складі правових знань і таких предметних умінь як шукати й аналізувати інформацію правового змісту, аналізувати конкретні життєві ситуації, формулювати та обґрунтовувати власну думку, дискутувати, висловлювати власне ставлення до правових явищ, подій і процесів.

Загальними завданнями оцінювання є визначення рівня навчальних досягнень учнів; стимулювання мотивації учнів до отримання знань; визначення рівня оволодіння предметними вміннями та виставлення оцінки (в балах).

Оцінювання процесу та результатів вивчення учнями предмета «Правознавство» вимагає розробки та дотримання вчителем чітких, зрозумілих і відомих учням критеріїв, відповідно до яких виставляється оцінка, та використання при цьому таких методів, як усне опитування, тестування, оцінювання виконання творчих завдань, розв'язання правових ситуацій; самооцінювання та взаємооцінювання. – усне опитування, дискусія, тести, бесіда.